

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

8 prilogo „Domoljub“.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXIII.

V Celovcu, 4. februarja 1904.

Štev. 5.

Krivicica in sila se nadaljuje!

Minuli teden so nemški listi zagnali krik, da se je Slovence izkazalo nekaj pravice, in zoper to so hitro protestirali. Poročali so namreč: Dne 21. jan. se je vršila pri okrajnem sodišču v Velikovcu obravnava, pri kateri je tožil dr. Mravlag iz Maribora. Dr. Brejce je bil tožen. Pri tej obravnavi sta govorila obtoženi in tudi priča, župnik Mažir, ne da vorila obtoženi in tudi priča, župnik Mažir, ne da bi ju sodnik oviral, slovenski. Ker se je pred istim sodnikom, pred par meseci, pod grožnjo kontumacijske razzodbe vršila obravnava nemški, so skleпали iz tega, da je od tedaj izšla naredba, ki rabo slovensščine pri sodiščih na Koroškem dopušča.

Zavoljo tega so začeli kričati, in da nemške kričače potolažijo, začeli so naši ljubi sodniki, kot pokorni hlapčki nemško-nacionalnega terorizma, hitro zopet dāviti slovensčino! Teden pozneje so namreč isti listi z veseljem poročali, da ni nikakih prememb glede rabe slovensščine pri koroških sodiščih, in da je dr. Brejce v Velikovcu 21. jan. kot toženec smel slovensko govoriti le radi tega, ker zastopnik dr. Mravlagov — Mravlag namreč sam ni bil osebno navzočen — ni temu ugovarjal. Dne 28. jan. se je vršila v tej zadevi zopet obravnava in osebno navzoči dr. Mravlag je ugovarjal proti temu, da dr. Brejce slovensko govori, in zahteval, ako slovenski nadaljuje, da naj se smatra, kakor bi ničesar ne izjavil. Sodnik, adjunkt Thurn, se je takoj pridružil Mravlagu in prisilil dr. Brejca, da je moral govoriti nemški. Nemški listi pravijo, da dr. Brejcu kot zagovorniku adjunkt Thurn sploh ne bi bil pustil govoriti slovenski!!

K temu dostavimo samo, da je ravno minuli teden najvišji sodni dvor razveljavil neko razzodbo tržaškega deželnega sodišča, ker je slovenskemu obtožencu dala tržaška laška odvetniška zbornica laškega zagovornika. Na Koroškem so pa veljavne vse razzodbe, pri katerih se slovenskemu obtožencu niti slovenski govoriti ne pusti!! Kako bi neki najvišji dvor odločal, ako bi koroški Slovenci na podlagi razzodbe v zgoraj omenjeni tržaški zadevi nastopili pri najvišjem sodišču in ugovori proti postopanju Gleispachovih sodnikov na Koroškem? — Kdo ima prav: najvišje sodišče ali pa adjunkt Thurn, oziroma vsi oni, ki v sodnijskem talarju ubijajo slovensčino!? Pravica na Koroškem nima samo, zavezanih oces, ampak je tudi gluha na obeh ušesih!

Mi gremo naprej . . .!

Gotovo je vzbudil članek „Na mejo!“ ki so ga priobčili razni slovenski časopisi, zanimanje tudi na Koroškem. V Gradcu se je namreč zasnova odbor, ki si je postavil nalogo, da obrača pozornost v prid koroškim Slovence, in da trkajoč na slovenska srca pomaga zbirati narodni sklad za koroške visokošolce. Gotovo je to delo jako hvalevredno in tudi potrebno. Povsodi na Koroškem nam vsiljujejo uradnike, ki niso zmožni slovenskega jezika — kdor je „gospod“, ta je Nemeec. In naše ljudstvo se je tega vladnega zistema deloma že tako privadilo — že mora tako biti, si misli, — da rado nagovori vsakega, ki je le malo boljše oblečen, v blaženi nemščini, čeravno jo tako lomi, da je jojmene tak pogovor poslušati. A dopade se pa ljudstvu, če tudi tak „gospod“ zna slovensko, in prav vesel in ves srečen je naš kmet, če sliši iz „gosposkih“ ust slovensko besedo. Pa kaj temu krivo, da taki gospodje ne znajo slovensko?

Naše ljudstvo je ubogo in zelo težko mu je dati otroke študirati, kajti gmotne razmere tega ne pripusté. Zdaj smo vsaj že tako daleč prišli, da imamo po slovenskih župnijah slovenske duhovnike, čeravno bi tu pa tam bilo še mnogo želeti.

A le redkokdaj se zgodi, da gre koroški dijak na vseučilišče, kjer postane „gospod“, čeravno ne nosi kolarja. A tudi takih mož potrebujemo in sicer na vseh črtah, posebno pa pri naših sodiščih in pri vladi. — Saj veste, kako brco so nam dali pri sodiščih, ko jim je naš vrli dr. Brejce malo stopil na kurja očesa; kar repenčili so se, da je bilo groza. A to ne pojde tako naprej. Tisti časi so že

minuli, ko je gospodoval v Avstriji edini Nemeec, Slovani pa so mu tlako delali, ga držali za frak in mu sledili, kamor jih je on hotel peljati. To je bilo. Vsak narod dandanes zahteva svoje pravice. In kot zvesti državljani, ki smo bili svojemu cesarju vsikdar pokorni, ki smo pomagali reševati Evropo, da je ni preplovil grozoviti Turčin, ki smo na mejah avstrijskih izpostavljali svoja hrabra prsa Turku in smo stražili Evropo, da se ni zasvetil namesto križa po naših stolpih polmesec, mi, ki smo branili katoliško vero vsikdar zvesto, tudi mi hočemo sedaj imeti plačilo.

A kaj plačilo — mi ga ne zahtevamo. Plačilo je za nas naš viteški ponos, da smo branili evropsko kulturo. Mi zahtevamo le pravice!

Pa še te nam ne daste. Dobro! Pomagali si bomo sami. Za odgovor bomo pošiljali največ ko bo mogoče slovenske inteligence med svet in bomo vas na tak način prisilili, da nam boste dali pravice.

Zatorej prizrčno pozdravljamo imenitno misel, ki se je rodila v srcu domoljubnih mož, prizrčno jo pozdravljamo in ji želimo mnogo uspeha. A obljubimo pa tudi, da bomo v tužnem Korotanu delali na to, da se bo stvar tudi obnesla. Vi pa, koreniti slovenski kmetje, naša dika in naš ponos, pošiljajte svoje sinove prav pridno v srednje šole, da dobimo iz vaše srede zdrave, čile in delavne inteligence, ki bo tudi delala za vas. Naj nas sovražijo, naj nas zaničujejo, kakor železo v ognju, tako bomo tudi mi postali v tem boju jekleni in značajni možje; nočemo dalje klečeplaziti in prosjačiti, ampak zahtevati. Mi gremo naprej . . . K.

O naši šoli.

Sv. Jakob v Rožu.

II.

Razdelitev št.-Jakobske šole je krivicica tako velika in tako očitna, da si hujše krivice ni mogoče misliti.

Krivična je ta razdelitev šole v svojem pričetku, krivična v svojih motivih ali uzrokih, naj ministerstvo sto- in stokrat zatrjuje, da je utemeljena v „dokazanih potrebah“ (kdo neki jih je dokazal in kakó?) in krivična je v vseh svojih zleh posledicah!

Pričetek gonje proti naši šoli in pa nizkotni uzroki te gonje so znani. Jeza zavoljo tega, ker si je št.-Jakobska posojilnica kupila lastni dom ter se izselila iz „Mačkove gostilne“, jeza zavoljo tega, ker je št.-Jakobska mlekarna za svoje ude kavo, riž in olje naročevala direktno iz Trsta in sta zavoljo tega Maček in Hribernica v svojih štacunah manj prodala; zavoljo tega, ker ima posojilnica v svojem „Národnem domu“ gostilno in se drugod radi tega kak literček manj prodá; slednjič in zopet jeza zavoljo tega, ker so tisti, ki bi tudi radi nekaj bili in ki so se zakleli, „da mora oni le pantelč tam gori biti razrezan“ (s tem so menili, da morajo vreči župana, ki menda preveč posluša mene; radi bi videli, da bi si z županom bila navskriž), pri zadnjih občinskih volitvah tako popolnoma pogoreli, da še svoje sence niso spravili tudi le blizu do občinske časti. Tedaj same jeze in jezice so se vzdignili proti naši šoli: pamet šoli ni ugovarjala, pamet je ni napadala in podirala, ampak sama strast, sama jeza in želja po maščevanju. **Ker nismo mogli podreti občine, bomo razdrli pa šolo!**

Ministerstvo sicer pravi, da je „potreba razdelitve dokazana“. Prosim, s čim pa je dokazana in kdo je to dokazal? Postavno veljavni dokazi govore nasprotno! Kdo pa so tisti, ki so prosili za razdelitev šole? Ali je to občina? Ali je to šolski svet? Ali je to večina starišev? Ne eno, ne drugo, ne tretje. Par ljudi ali prav za prav: en sam človek, učitelj Karol Hribernik, je to začel in nekaj drugih se mu je iz zgoraj navedenih uzrokov pridružil, ostali pa so se vsedli na lim, ne da bi bili vedeli, zakaj se prav za prav gre. Občina in šolski svet in velika večina starišev pa je za zdajno šolo,

v katerej naj se nekaj več nemščine poučuje; proti razdelitvi šole so do malega vsi, ki imajo vsaj še trohico lastnega prepričanja in zdrave pameti. Priča temu je glasovanje posameznih starišev dne 21. januarja 1901. Na ta dan je okrajni šolski svet v Beljaku pozval vse stariše s sledečim „Naznanilom“: „Vsled prošenj nekaterih občanov šolske občine Št. Jakob v Rožu na c. kr. deželni šolski svet za razdelitev zdaj slovenske šole v utrakvistično in slovensko šolo pozivam davkoplačujoče stariše, oziroma matere šolskih otrok ali istih varuhe, naj dne 22. majnika 1901 od 11. do 1. ure tem gotoveje pridejo v šolo v Št. Jakobu v Rožu ter osebno povejo svojo misel, ker se bodejo oni, ki se v tem ne zglasijo, smatrali zadovoljnim z zdajno jezikovno uredbo šole.“ Od 299 opravičenih starišev jih je 95 odločno glasovalo za zdajno slovensko šolo, 113 pa jih ni prišlo, ker so itak vedeli, da se prištejejo onim, ki so z zdajno šolo zadovoljni. Samo 91 jih je bilo za utrakvistično šolo. Tedaj 208 za zdajno, slovensko šolo, in le 91 za utrakvistično šolo; dobri dve tretjini posamnih starišev, občinski odbor in šolski svet enoglasno za slovensko šolo — in le pičla tretjina starišev za utrakvistično šolo! — zmagala pa je manjšina. Naj pa še kdo trdi, da je potreba razdelitve šole dokazana! (Dalje sledi.)

Dopisi.

Celovec. (Veselica.) Opozarjamo tem potom na veselico, ki se vrši v Masselgarten-ovih dvoranah v torek dne 9. svečana t. l. Odbor potrudi se je, kolikor je bilo v njegovih močeh, da bo tudi vspeh veselice lep. Nastopili bodo pevci, ki bodo prepevali pesmi, ki so najmilejše in najlepše, kar jih ima slovenski narod, in ki se tukaj še niso mnogokrat pele. Vmes bo veselo in navduševalno tamburanje, in poiskala se je igra, pri kateri bi moral biti že človek brez živcev, da bi se ne moral smejeti. Priskrbljeno je tedaj za zabavo v obilni meri, gre tedaj opomin na vas, drage rojake in rojakinje, da se v kolikor mogoče mnogobrojnem številu odzovete povabilu; saj prišli ne boste zastonj, spomin na to ostal vam bo vedno lep. Pokažite, da ljubite svoj narod in da njemu na ljubo hočete nekaj žrtvovati; zagotovljamo vas, da se bo vsak zadovoljen vračal domu. Ob enem pa prosimo še vse one rodoljube, ki so sprejeli po več vabil, naj jih razdelijo med ljudstvo in ga navdušujejo, da se prav množestvilno zberemo k poštenu, lepi slovenski veselici.

Beljak. (Obsojeni.) Kakor smo svoj čas obširno poročali, je prišla tovarna za celulozo pri sv. Magdaleni pod Beljakom meseca decembra 1902 radi slabega gospodarstva v konkurz. Mnogo ljudij, zlasti kmetov, je trpelo zelo občutno škodo. Ravnatelj podjetja so radi tega prišli na obtožno klop in je bila obravnava v Celovcu dne 28. in 29. januarja. Ravnatelj Aberg je bil obsojen na en mesec težke ječe, baron Aichelburg na 14 dni, Paciani pa na deset dni zapora. Stavbenik Franc je bil oproščen. Državni zastopnik je vložil obtožbo ničnosti radi oproščenja, vsi branitelji pa radi obsodbe.

Brdo ob Zili. (Smrt pride k smrti.) Med štirimi osebami, ki so letos tukaj že umrle, so tri že precej priletne ženske in eden mož, po imenu Janez Grafenauer. Bil je nekaj časa tukaj mežnar in do zadnjega časa tudi cerkveni pevec. Rajni bil je rad šaljev in to še kratko pred smrtjo. 7 dnij prej se je pustil peljati iz Bude v Veliko vas, da bi tam zadnjič opravil svojo službo kot mrtvaški oglednik. Ko je prišel k umrli ženi, s katero je zadnje poletje v farovžu večkrat pri delu pomagal, rekel je v šali: „Smrt pride k smrti“. Umril je 52 let star dne 17. januarja zvečer, kateri dan zjutraj je še pri polni zavesti sprejel sv. obhajilo. Velika množica ljudij se je udeležila njegovega pogreba in sicer posebno vsled tega, ker je imel veliko sorodnikov ter je bil ud tukajšnje požarne brambe in šmohorskega veteranskega društva. Zapustil je deset nedoraslih otrok. N. v m. p.!

Vabila.

Požarna bramba v Štebnu priredi v prostorih Šoštarjeve gostilnice v Globasnici v nedeljo, dne 7. svečana, popoldne ob 1/4. uri veselico. Na dnevnem redu so: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Govor. 3. Igra: „Mozbeseda“, igra-kaz v 5 dejanjih. — Vstopnina za sedeže 60 vin., za stojšča 30 vin. Čisti dobiček obrnil se bode v prid požarne brambe v Štebnu. — K obilni udeležbi vabi vse rodoljube **načelnikštvo slovenske požarne brambe v Štebnu.**

Kmet. bralno društvo v Staremtrgu pri Slovenjegrgradu priredi v nedeljo, dne 7. svečana, pri Petriču v Staremtrgu veselico z gledališkima igrama „Doktor Vsezna“ in njegov sluga Štipko Tiček“ in „Zakleta soba v gostilni pri zlati goski“, s tamburanjem in petjem. Začetek ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi posebno vabimo svoje ljube, že znane so-sede iz Koroškega.

Slov. izobraževalno društvo za Gozdanje in okolico ponovi veselico „Doktor Vsezna“ v nedeljo dne 7. februarja 1904 ob 6. uri zvečer v gostilni Mihe Zlajharja v Logivasi. K obilni udeležbi vabi **odbor.**

Hranilnica in posojilnica v Št. Juriju ob Zili, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 7. svečana 1904 ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni v Št. Juriju. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobrenje računskega zaključka. 3. Volitev računskih pregledovalcev. 4. Slučajnosti. — K polnoštevni udeležbi vabi **načelnikštvo.**

Posojilnica pri Mariji na Zili ima v nedeljo dne 7. svečana t. 1. ob 3. uri popoldne v župnišču svoj občni zbor s sledečim vspeodom: 1. Poročilo o delovanju posojilnice. 2. Odobranje računa. 3. Volitev novega odbora. 4. Nasveti. K obilni udeležbi vabi **odbor.**

Hranilnica in posojilnica v Žabnicah, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ima v nedeljo dne 14. februarja 1904 ob 3. uri popoldne svoj redni občni zbor v posojilnični pisarni v Žabnicah s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobrenje letnega računa. 3. Slučajnosti. K polnoštevni udeležbi vabi **načelnikštvo.**

NAZNANILA.

Kdor ljubi dobro čašico čaja, zahtevaj posvoda najfinjši in najboljši čaj sveta

INDRA TEA

Napravljen iz najfinjših čajev Kitajskega, Indije in Cejlona. Pristno le v izvornih zavojih. Zalogo razvidne izepakov. **INDRA TEA IMPORT COMPANY, TRST.**

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

Loterijske številke od 30. januarja 1904.

Gradec 41 13 65 29 88

Dunaj 50 25 85 58 52

Pri pomanjkanju teka, motenju prebavljanja, slabotnem želodcu, glavobolu, slabosti in drugih želodčnih boleznih itd. so

Brady-eve želodčne kapljice (marijacejske)

izborno in skušano sredstvo. Zahtevajo naj se izrecno **Brady-eve želodčne kapljice.** Dobé se v lekarnah, če ne, pa naravnost v lekarni C. BRADY, DUNAJ, I., Fleischmarkt 1. — Cena 1 stekl. K —80, 1 vel. stekl. K 1'40 z navodilom.

Učenca,

ki se želi izučiti za **mlinarja**, sprejme takoj **J. Lipič**, mlinar v Dolah, pošta Vrba ob vrbskem jezeru.

Egidij Jeglič, Selo,

pošta Žirovnica na Gorenjskem, priporoča svojo veliko zalogo doma žganih pijač, kakor: **Brinjevec**, prve vrste, naturen . . . 1 liter K 2'40 **Slivovec**, star, prve vrste, naturen . . . 1 „ „ 2'— **Tropinovec**, star, prve vrste, naturen . . . 1 „ „ 1'60 **Kislec (Sauerling)** lanski, naturen . . . 1 „ „ 1'60 Pošiljam od 1 litra naprej po pošti ali po železnici. Prosim, naj vsakdo poskusi in prepričaj se bode, da prodajam le samo naravno in dobro blago.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezeh ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu ter ne bi smele radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. — **Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na vsako pošto:**

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14'60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Inam na tisoče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stepan Borčič, župnik; Ilija Mamič, opankar; Zofija Vukelič, šivilja; Josip Seljančič, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje

z mešalom za mešanico iz bakra in vapna tako, da se najedenkrat na dve cevi brizga,

brizgalnice (streljke) za sadno drevje z natanko namereno petrolovo mešanico,

svetilnice na acetilen, da se ulové leteči hrošči,

hidravlične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje z diferencialnim pritiskom,

stroje za drobljenje stiskanice,

čisto nove mline za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žveplenje,

sesalke za vino, cevi za vino,

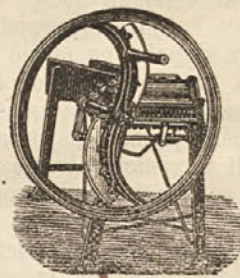
kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, kot **zbiralnike (trierje), mlatilnice, vitale (gepel) i. t. d.**

razpošilja kot specialitate po najnižjih tovarniških cenah

IG. HELLER, DUNAJ, II., Praterstrasse 49.

Cenilniki zastoj in franko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

Prodaja po izvornih tovarniških cenah vsled predležečega tovarniškega cenika.

Glavna zaloga za

Guštanj:

Rudolf Brundula, trgovina z mešanim blagom.

Prevalje:

Rajmund Zimmerl.

Vsaka res praktična gospodinja,

ki dobroto steklenine (emajlnih posod) sodi ne le po čisti zunanosti barve, marveč edino le po merodajni

trajnosti, trpežnosti v uporabi in nizki ceni,

kupuje danes izključno le **sivo postekleneno (emajlirano)**

secesijsko emajl-posodo za kuhanje

komanditne tvrdke **P. Westen**, Požun-Ligetfalu.

Glavna zaloga za

Žel. Kaplo:

Adolf Pribel, trgovina z mešanim blagom.

Črno:

M. Punzengruber, trgovina z mešanim blagom.

Prodaja po izvornih tovarniških cenah vsled predležečega tovarniškega cenika.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Aksijski kapital K 1.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme za vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čekii in nakaznicami.